

PROMPTOVÁNÍ

NEJDŮLEŽITĚJŠÍ ČÁST PROMPTOVÁNÍ

Kontext

Cíl

Jak položit správný dotaz

CO od ní chcete

JAK to od ní chcete

Jaký je KONTEXT

5 kroků pro dobrý prompt

KDO?

CO?

KDE?

PROČ?

JAK?

KDO?

Příjemci textu - Pro koho text tvoříme?

Tvůrce - Kdo se snaží oslovit čtenáře/klienta/uživatele?

Příklady:

"Pro účely tohoto chatu **jsi Sherlock Holmes** a chci, abys mi pomohl vyřešit záhadu."

"**Chovej se jako Albert Einstein** a vysvětli mi teorii relativity."

"**Jsi odborník na personalistiku specializující se na HR záležitosti** ve velké firmě a poskytuješ rady **vedoucím týmů ohledně zaměstnaneckých smluv, nábory, pracovních podmínek a dalších personálních záležitostí týkajících se provozu firmy.**"

CO?

Formát

Jaký formát má obsah mít?

Téma

O čem má obsah být?

Parametry

Jaká je ideální délka obsahu?

Jaký tón hlasu by měl být použitý?

Jakým slovům nebo termínům bychom se měli vyhnout?

Cíle

Co je call to action/výzva k akci? Jaké budou další kroky?

Čeho chceme dosáhnout? Co chceme, aby čtenář udělal?

Příklad:

"Vytvoř stručného průvodce popisující proces plánování a řízení projektů ve středně velké firmě, který zahrnuje alespoň tři konkrétní příklady projektů a nepřesahuje 500 slov. Cílem průvodce je pomoci vedoucím týmům a pracovníkům administrativních oddělení lépe porozumět a efektivněji řídit procesy spojené s plánováním a prováděním projektů."

KDE?

Komunikační kanál

Kde čtenáři najdou vygenerovaný text? E-mail,
blog, sociální síť, smlouva....

Příklad:

"Napiš návrh e-mailu, který by pracovníci HR oddělení mohli poslat zaměstnancům ohledně nových projektů a iniciativ na univerzitě."

"Vytvoř příspěvek na LinkedIn s 5 tipy, na co si dát pozor při plánování a řízení projektů ve firmě."

PROČ?

Důvod

Proč čtenář potřebuje číst tento text? K čemu mu to bude?

Příklad:

"Vytvoř blogový příspěvek o výhodách používání chatbotů ChatGPT a Copilota, který přesvědčí pracovníky, že je to efektivní a bezpečná metoda."

JAK?

Proces

Jakým způsobem má být výstup strukturovaný? Jaké

informace nebo zdroje by měly být použity pro tvorbu výstupu?

Příklad:

"Napiš příručku o jednání s klienty s ohledem na profesionální přístup a komunikaci, která je inspirovaná stylem Michala Viewegha. Tato příručka je zaměřena na pracovníky obchodních a projektových oddělení ve středně velké firmě a může jim pomoci lépe komunikovat s různými zainteresovanými stranami při řešení projektů."

"Použij informace z článku, který vložím do tohoto chatu jako referenci."

TIPY

Pokud nepokračuje, zadejte: ... nebo klikněte na Continue generating.

Pro nové zadání je vhodné začít nový chat.

Pro odsazení: Shift + Enter

tldr (Too Long, Didn't Read) = shrň text do 2 vět apod.

Pilujte svůj prompt.

ITERACE

Promptování bez příkladů (Zero-shot)

Nejjednodušší přístup - položíte přímou otázku a AI model odpoví na základě svých znalostí. Ideální pro běžné dotazy a jednoduchá témata.

"Navrhni strukturu týmového setkání pro hodnocení Q1, které musí být efektivní, motivující a trvat maximálně 60 minut."

Promptování s příklady (Few-shot)

K vašemu požadavku přidáte 1-5 ukázkových příkladů správné odpovědi. Model tak lépe pochopí, co od něj očekáváte. Vhodné pro složitější úkoly.

"Pomoz mi formulovat zpětnou vazbu pro členy týmu. Použij tento formát: Situace:

Pozdní příchody na porady Zpětná vazba: 'Všiml jsem si, že v posledním měsíci přicházíš často pozdě na porady. To ovlivňuje plynulost našich setkání. Co ti brání přijít včas?' Nyní formuluj zpětnou vazbu pro tyto situace:

- 1. Člen týmu nesdílí své znalosti s kolegy*
- 2. Manažer často ruší domluvené schůzky na poslední chvíli"*

Promptování s postupným řešením (Chain-of-thought)

Vedete AI model k rozdělení složitého problému na jednotlivé kroky. Podobně jako když učitel vysvětluje postup řešení příkladu. Perfektní pro logické úlohy.

"Potřebuji rozdělit rozpočet 200 000 Kč na vzdělávání mezi 12 členů týmu. Někteří jsou junioři a potřebují více školení, jiní jsou senioři zaměření na leadership. Proveď mě procesem rozhodování krok po kroku."

Postupné vylepšování promptu (Iterative)

Upravujete zadání podle předchozích odpovědí AI modelu. Funguje jako dialog, kde každá další otázka zpřesňuje výsledek.

První prompt: "Vytvoř plán adaptace pro nového člena týmu na prvních 30 dní." *Následný prompt:* "Skvělé. Ted' ten plán uprav pro remote pracovníka." *Další prompt:* "A přidej konkrétní milníky pro kontrolu postupu."

Promptování s převzetím role (Role-play)

AI model požádáte o vcítění do konkrétní role (např. expert, historická postava). Získáte tak specializované odpovědi z určitého úhlu pohledu.

"Představ si, že jsi zkušený mediátor. Jak bys řešil konflikt mezi dvěma seniorními členy týmu, kteří se nemohou shodnout na technickém směřování projektu?"

Kombinované prompty

Spojení více otázek do jednoho zadání. Použijte, když potřebujete komplexní odpověď zohledňující různé aspekty problému.

"Jako zkušený ředitel/ka neziskové organizace navrhni komplexní strategii pro:

- 1. Zvýšení motivace zaměstnanců a dobrovolníků v situaci omezeného finančního ohodnocení*
- 2. Zlepšení komunikace s dárci, podporovateli a cílovou skupinou*
- 3. Implementaci inovativních způsobů dosahování společenského dopadu*

Pro každou oblast uved:

- Konkrétní kroky a aktivity*
- Časový plán na následujících 12 měsících*
- Způsob měření dopadu a úspěšnosti*
- Potřebné zdroje (lidské, finanční, materiální)*
- Možná rizika a jejich řešení*

Zohledni:

- Omezený rozpočet závislý na grantech a darech*
- Nutnost udržet vysokou kvalitu služeb*
- Potřebu vyvážit společenský dopad a finanční udržitelnost*
- Specifika práce s dobrovolníky*
- Nutnost transparentního reportování výsledků"*

Promptování v klasickém LLM vs. reasoning model

- Tradiční LLM modely fungují nejlépe s podrobným návodem rozděleným do kroků
- Umí pracovat s kontextem - buď si domyslí, nebo požádají o upřesnění
- Efektivně využívají kontext z předchozí komunikace během celé konverzace
- Reasoning modely naopak preferují samostatné řešení v jednom kroku bez instrukcí k postupu

Rešerše a reference

- <https://scholar.google.com/>
- <https://scite.ai/>
- <https://elicit.com/>
- <https://consensus.app/>
- <https://www.mendeley.com/>
- <https://typeset.io/>
- <https://perplexity.ai/>

DeepSeek

Co je DeepSeek a proč je zajímavý?

- **Open-source AI model z Číny**, který nabízí vysoký výkon za nízké náklady.
- **Funguje podobně jako ChatGPT**, ale s klíčovým rozdílem – **využívá externí vyhledávání**, takže poskytuje aktuálnější odpovědi.
- **Nízké provozní náklady**, efektivnější než konkurence.
- **Otevřený model** – vývojáři jej mohou zdarma využít a upravovat.
- **Obrovská adopce** – první AI aplikace, která v App Store předběhla ChatGPT.

Na co si dát pozor?

- **Soukromí**: Webová verze posílá uživatelská data do Číny (podobně jako TikTok, Temu, Shein).
- **Bezpečnostní rizika**: Možné backdoory, prompt injection útoky, absence regulace.
- **Etické otázky**: Podezření, že model využil data OpenAI bez svolení.
- **Geopolitické dopady**: Cenzura některých témat souvisejících s Čínou.

DeepSeek a bezpečnost – co je dobré vědět?

- **Webová verze = bezpečnostní riziko**, posílá data na čínské servery.
- **Lokální verze (např. přes Ollama) = bezpečnější**, protože neběží na čínských serverech.
- **Model je open-source**, což znamená, že odborníci mohou ověřit jeho bezpečnost a případně jej upravit.
- **Cenzura** je aplikována jako dodatečná vrstva – model odpovídá, ale pak odpověď smaže.

Závěr – používat DeepSeek, nebo ne?

✅ **Ano**, pokud jste vývojář a spustíte si DeepSeek **lokálně** na vlastním hardware.

❌ **Ne**, pokud jste běžný uživatel a záleží vám na **soukromí a bezpečnosti**.

💡 **Obecné doporučení**: Přemýšlejte, **jaká data a kam posíláte**. Pokud byste danou informaci nevyvěsili na veřejnou nástěnku, nepatří ani do AI nástroje připojeného ke cloudu.